

اسطوخودوس (*Lavandula angustifolia*)

مریم حسنی نژاد

پژوهشگر باغ گیاه‌شناسی ملی ایران، پست الکترونیک hasaninejad@rifr-ac.ir

نمود. به دلیل نیاز به نور فراوان، رطوبت کم، هوای گرم و خاک سبک شنی، با بسیاری از مناطق ایران سازگار است و قابل کاشت در مناطق دارای چنین ویژگی‌هایی می‌باشد. اسطوخودوس قادر است درجه حرارت‌های پایین را تحمل کند ولیکن در فصل بهار به هنگام رویش گیاه و تولید شاخه و برگ به سرما بسیار حساس است. تکثیر این گیاه از طریق بذر، قلمه و خوابانیدن است، البته متداول‌ترین روش تکثیر قلمه زدن در فصل پاییز بین ماه - های آبان و آذر در گلخانه در ماسه است، قلمه‌ها بعد از ۳-۴ ماه ریشه دار می‌شوند.

مزارع اسطوخودوس در ایران با سطح محدود وجود دارد که با توجه به بررسی‌های صورت گرفته امکان افزایش سطح زیرکشت آن بسیار بیشتر می‌باشد. این گونه در سال ۱۳۶۵ در باغ گیاه‌شناسی ملی ایران کاشته شده است و به خوبی مستقر شده است. این گیاه آفتاب پسند است. انواع خاک‌ها و اسیدیته ۶-۸ را می‌پسندد و در خاک‌های فقیر و آهکی، قلیایی و کم آب به خوبی رشد می‌کند. نسبت به شوری آب تا حدی مقاوم است. نور شدید را تحمل می‌کند و حتی در مکان‌هایی که دارای تشعشع شدید آفتاب است مانند حاشیه آسفالت‌ها می‌توان آن را کشت

شکل ۱- باغ گیاهان دارویی در باغ گیاه‌شناسی ملی ایران و گونه اسطوخودوس (*Lavandula angustifolia*)

داروسازی دانشگاه تهران روی اسانس اسطوخودوس انجام شد، کیفیت این اسانس در مقایسه با دیگر نقاط جهان مطلوب می باشد. به علت بوی مطبوع، اسانس این گیاه در عطرسازی کاربرد دارد اما طعم آن تلخ است.

بر اساس گزارش منابع، اسطوخودوس از جمله گیاهان اسانس دار است که که مواد تشکیل دهنده اسانس آن عبارت است از: لینالیل استات، لینالول، کامفور، ژرانیول. تقریباً از هر ۱۶۰ کیلوگرم آن یک کیلوگرم اسانس زردرنگ استخراج می شود که بوی کافور می دهد. براساس تحقیقاتی که در دانشکده

شکل ۲- باغ گیاهان دارویی در باغ گیاه‌شناسی ملی ایران و گونه اسطوخودوس (*Lavandula angustifolia*)